

Plán péče
o
přírodní rezervaci
Herštýn

na období
2025–2034

Plán péče je odborný a koncepční dokument ochrany přírody, který na základě údajů o dosavadním vývoji a současném stavu zvláště chráněného území navrhuje opatření na zachování nebo zlepšení stavu předmětu ochrany ve zvláště chráněném území a na zabezpečení zvláště chráněného území před nepříznivými vlivy okolí v jeho ochranném pásmu. Plán péče slouží jako podklad pro jiné druhy plánovacích dokumentů a pro rozhodování orgánů ochrany přírody. Pro fyzické ani právnické osoby není závazný. Realizaci plánu péče zajišťuje orgán ochrany přírody příslušný ke schválení péče, a to v součinnosti s vlastníky a nájemci dotčených pozemků postupy podle § 68 zákona č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny, v platném znění.

Obsah

1. Základní údaje o zvláště chráněném území	1
1.1 Základní identifikační údaje	1
1.2 Údaje o lokalizaci území v rámci územně správního členění ČR	1
1.3 Vymezení území podle současného stavu katastru nemovitostí	1
1.4 Výměra území a jeho ochranného pásma	2
1.5 Překryv území s jiným typem ochrany	2
1.6 Kategorie IUCN	2
1.7 Předmět ochrany ZCHÚ	2
1.7.1 Předmět ochrany ZCHÚ podle zřizovacího předpisu	2
1.7.2 Předmět ochrany – současný stav	3
1.8 Cíl ochrany	4
2. Rozbor stavu zvláště chráněného území s ohledem na předmět ochrany	6
2.1 Popis území a charakteristika jeho přírodních poměrů	6
2.1.1 Stručný popis území a jeho přírodních poměrů	6
2.1.2 Přehled zvláště chráněných a významných ohrožených druhů rostlin a živočichů	7
2.1.3 Výčet a popis významných přirozených disturbančních činitelů působících v území v minulosti a současnosti	9
2.2 Historie využívání území a zásadní pozitivní i negativní vlivy lidské činnosti v minulosti a současnosti	9
2.3 Související plánovací dokumenty, správní akty a opatření obecné povahy	10
2.4 Současný stav zvláště chráněného území a přehled dílčích ploch	11
2.4.1 Základní údaje o lesích na lesních pozemcích	11
2.5 Souhrnné zhodnocení stavu předmětů ochrany, výsledků předchozí péče, dosavadních ochrannářských zásahů do území a závěry pro další postup	11
2.6 Stanovení prioritních zájmů ochrany území v případě jejich možné kolize	15
3. Plán zásahů a opatření	16
3.1 Výčet, popis a lokalizace navrhovaných zásahů a opatření v ZCHÚ	16
3.1.1 Rámcové zásady péče o ekosystémy a jejich složky nebo zásady jejich jiného využívání	16
3.1.2 Podrobný výčet navrhovaných zásahů a činností v území	17
3.2 Zásady hospodářského nebo jiného využívání ochranného pásma včetně návrhu zásahů a přehledu činností	18
3.3 Zaměření a vyznačení území v terénu	18
3.4 Návrhy potřebných administrativně-správních opatření v území	18
3.5 Návrhy na regulaci rekreačního a sportovního využívání území veřejností	18
3.6 Návrhy na vzdělávací a osvětové využití území	19
3.7 Návrhy na průzkum či výzkum a monitoring předmětu ochrany území	19
4. Závěrečné údaje	20
4.1 Předpokládané orientační náklady hrazené orgánem ochrany přírody podle jednotlivých zásahů (druhů činností)	20
4.2 Použité podklady a zdroje informací	20
4.3 Seznam používaných zkratk	22
4.4. Podklady pro plán péče zpracoval	22
5. Přílohy	23

1. Základní údaje o zvláště chráněném území

1.1 Základní identifikační údaje

evidenční číslo:	108
kategorie ochrany:	přírodní rezervace
název území:	Herštýn
druh právního předpisu, kterým bylo území vyhlášeno:	výnos
orgán, který předpis vydal:	Ministerstvo kultury
číslo předpisu:	68.733/54-IX
datum platnosti předpisu:	12. 4. 1955
datum účinnosti předpisu:	-

1.2 Údaje o lokalizaci území v rámci územně správního členění ČR

kraj:	Plzeňský
okres:	Domažlice
obec s rozšířenou působností:	Domažlice
obec s pověřeným obecním úřadem:	Kdyně
obec:	Němčice
katastrální území:	Němčice u Kdyně

Příloha:

M1 – Orientační mapa s vyznačením území

1.3 Vymezení území podle současného stavu katastru nemovitostí

Zvláště chráněné území: PR Herštýn

Katastrální území: 702960, Němčice u Kdyně

Číslo parcely podle KN	Číslo parcely podle PK nebo jiných evidencí	Druh pozemku podle KN	Způsob využití pozemku podle KN	Výměra parcely celková podle KN (m ²)	Výměra parcely v ZCHÚ (m ²)*
1484/2		lesní pozemek		141132	141132
Celkem					141132

Ochranné pásmo: Ochranné pásmo není vyhlášené, je jím tedy dle § 37 zákona č. 114/1992 Sb. pás do vzdálenosti 50 m od hranice ZCHÚ.

Příloha:

M2 – Katastrální mapa se zákresem ZCHÚ a jeho ochranného pásma

1.4 Výměra území a jeho ochranného pásma

Druh pozemku	ZCHÚ plocha v ha	Vyhlášené OP plocha v ha	Způsob využití pozemku	ZCHÚ plocha v ha
lesní pozemky	14,1132	-		
vodní plochy	-	-	zamokřená plocha	-
			rybník nebo nádrž	-
			vodní tok	-
trvalé travní porosty	-	-		
orná půda	-	-		
ostatní zemědělské pozemky	-	-		
ostatní plochy	-	-	neplodná půda	-
			ostatní způsoby využití	-
zastavěné plochy a nádvoří	-	-		
plocha celkem	14,1132	-		

1.5 Překryv území s jiným typem ochrany

národní park:	-
chráněná krajinná oblast (včetně zóny):	-
překryv s jiným typem ochrany:	ÚSES – regionální biocentrum
mezinárodní statut ochrany:	-
<u>Natura 2000</u>	
ptačí oblast:	-
evropsky významná lokalita:	-

1.6 Kategorie IUCN

IV – území pro péči o stanoviště/druhy

1.7 Předmět ochrany ZCHÚ

1.7.1 Předmět ochrany ZCHÚ podle zřizovacího předpisu

Smíšený porost listnatý (buk, dub, lípa, jasan) přes 200 let starý, kol zříceniny hradu Herštýna.

1.7.2 Předmět ochrany – současný stav

A. ekosystémy

ekosystém	podíl plochy v ZCHÚ (%)	popis ekosystému	kód předmětu ochrany*
L4 Suťové lesy	33	Značnou část rozlohy PR pokrývají suťové lesy as. <i>Mercuriali perennis-Fraxinetum excelsioris</i> s převažujícím bukem lesním (<i>Fagus sylvatica</i>) a suťovými dřevinami (<i>Fraxinus excelsior</i> , <i>Acer platanoides</i> , <i>Acer pseudoplatanus</i> , <i>Ulmus glabra</i> , <i>Tilia platyphyllos</i>) ve stromovém patře. V keřovém patře se ojediněle vyskytuje líska obecná (<i>Corylus avellana</i>) a bez černý (<i>Sambucus nigra</i>) a zmlazující dřeviny stromového patra. V bylinném patře jsou dominantní druhy náročnější na živiny, jako je bažanka vytrvalá (<i>Mercurialis perennis</i>), svízel vonný (<i>Galium odoratum</i>), pitulník horský (<i>Galeobdolon montanum</i>), kaprad' samec (<i>Dryopteris filix-mas</i>), netýkavka nedůtklivá (<i>Impatiens noli-tangere</i>), kopřiva dvoudomá (<i>Urtica dioica</i>) a áron plamatý (<i>Arum maculatum</i>); v jarním aspektu také s účastí dymnivky duté (<i>Corydalis cava</i>), kyčelnice devítilisté (<i>Dentaria enneaphyllos</i>) a kyčelnice cibulkonosné (<i>Dentaria bulbifera</i>). Roste zde také měsíčnice vytrvalá (<i>Lunaria rediviva</i>). Jasany, javory a buky místy hustě zmlazují. V mechovém patře roste vzácný dvouhrotec zelený (<i>Dicranum viride</i>).	a
L5.1 Květnaté bučiny	58	Nejrozšířenějším typem vegetace jsou květnaté bučiny as. <i>Galio odorati-Fagetum sylvaticae</i> s dominantním bukem lesním (<i>Fagus sylvatica</i>) a přimíšenými dalšími dřevinami, zejména jasanem. V keřovém patře se ojediněle vyskytuje líska obecná (<i>Corylus avellana</i>) a bez černý (<i>Sambucus nigra</i>) a zmlazující dřeviny stromového patra. V bylinném patře dominuje kostřava lesní (<i>Festuca altissima</i>), bažanka vytrvalá (<i>Mercurialis perennis</i>), svízel vonný (<i>Galium odoratum</i>) a kaprad' samec (<i>Dryopteris filix-mas</i>). Mezi další typické druhy patří lipnice hajní (<i>Poa nemoralis</i>), pitulník horský (<i>Galeobdolon montanum</i>), v jarním aspektu vyniká kyčelnice cibulkonosná (<i>Dentaria bulbifera</i>), dymnivka dutá (<i>Corydalis cava</i>), dymnivka bobovitá (<i>Corydalis intermedia</i>) a sasanka hajní (<i>Anemone nemorosa</i>). Jasany, javory a buky místy hustě zmlazují.	a
L5.4 Acidofilní bučiny	5	Některé chudší porosty na exponovaných hřebících zejména v centrální části PR s vyšší účastí metličky křivolaké (<i>Avenella flexuosa</i>) lze považovat za acidofilní bučiny as. <i>Luzulo luzuloidis-Fagetum sylvaticae</i> . V řídkém bylinném patře roste také pstroček dvoulistý (<i>Maianthemum bifolium</i>) a bika hajní (<i>Luzula luzuloides</i>).	a

ekosystém	podíl plochy v ZCHÚ (%)	popis ekosystému	kód předmětu ochrany*
L4 Suťové lesy L5.1 Květnaté bučiny L5.4 Acidofilní bučiny	-	Celé území je velmi cenné z hlediska výskytu bezobratlých živočichů, zejména brouků vázaných na zachovalé lesní porosty. Nejzajímavější druhy žijí na jižním svahu pod zříceninou, ale i na samotné zřícenině, jedná se hlavně o druhy fytofágní a xylofilní, vázané na mrtvé dřevo. Byly zde nalezeny vzácné druhy nosatců (např. <i>Donus palumbarius</i> , <i>Adexius scrobipennis</i> , <i>Cotaster uncipes</i>), mandelinek (<i>Chrysolina crassimargo</i>), dřepčíků (<i>Apteropeda globosa</i>) a střevlíků (<i>Carabus irregularis</i> , <i>Licinus hoffmannseggii</i>).	-

*kód předmětu ochrany:

a = předmět ochrany spadá pod definici předmětu ochrany dle zřizovacího předpisu ZCHÚ

b = předmět ochrany překrývající se EVL/PO (v závorce je uveden kód stanoviště dle vyhl. č. 166/2005 Sb., hvězdičkou (*) jsou označena prioritní stanoviště a druhy)

c = další významný ekosystém nebo jeho složka, který je navržen k doplnění mezi předměty ochrany ZCHÚ (viz i kap. 3.4)

1.8 Cíl ochrany

A. ekosystémy

ekosystém	cíl ochrany	indikátory cílového stavu
L4 Suťové lesy	Zachování ekosystému suťových lesů ve stupni přirozenosti les přírodní.	<ul style="list-style-type: none"> klasifikace stupně přirozenosti les přírodní rozloha ekosystému (min. 4,7 ha) přítomnost vývojových fází ekosystému přítomnost dostatečného množství mrtvého dřeva, ponechání stromů do jejich rozpadu výskyt typických druhů suťových lesů v bylinném patře minimum invazních a rudérálních druhů
L5.1 Květnaté bučiny	Zachování ekosystému květnatých bučin ve stupni přirozenosti les přírodní.	<ul style="list-style-type: none"> klasifikace stupně přirozenosti les přírodní rozloha ekosystému (min. 8,2 ha) přítomnost vývojových fází ekosystému přítomnost dostatečného množství mrtvého dřeva, ponechání stromů do jejich rozpadu výskyt typických druhů květnatých bučin v bylinném patře minimum invazních a rudérálních druhů

ekosystém	cíl ochrany	indikátory cílového stavu
L5.4 Acidofilní bučiny	Zachování ekosystému acidofilních bučin ve stupni přirozenosti les přírodní.	<ul style="list-style-type: none"> • klasifikace stupně přirozenosti les přírodní • rozloha ekosystému (min. 0,7 ha) • přítomnost vývojových fází ekosystému • přítomnost dostatečného množství mrtvého dřeva, ponechání stromů do jejich rozpadu • minimum invazních a rudérálních druhů
L4 Suťové lesy L5.1 Květnaté bučiny L5.4 Acidofilní bučiny	Zachování ekosystému ve stupni přirozenosti les přírodní.	<ul style="list-style-type: none"> • výskyt druhů bezobratlých vázaných na přirozené listnaté lesy

2. Rozbor stavu zvláště chráněného území s ohledem na předmět ochrany

2.1 Popis území a charakteristika jeho přírodních poměrů

2.1.1 Stručný popis území a jeho přírodních poměrů

Přírodní rezervace se nachází asi 1,5 km JZ od obce Němčice a 3 km SV od Kdyně, na svazích okolo zříceniny hradu Nový Herštejn. Nadmořská výška území se pohybuje v rozmezí 600–681 m n. m. Důvodem zřízení PR byla ochrana mimořádně hodnotných lesních porostů (bučin a suťových lesů) s bohatými rostlinnými společenstvy, které patří mezi nejlépe zachované v rámci lesních komplexů Branžovského hvozd.

Na vzniku a vývoji současných pestrých a reprezentativních lesních porostů v PR Herštýn se podílela kombinace vlivu reliéfu, geologického podloží, ale i vlivy antropické. Strmé suťové svahy neumožňovaly zemědělské využití, vzhledem k poloze poblíž zemské hranice však vybízely k vybudování strategického bodu. První zmínka o hradu je ze 14. století. Vzhledem k jeho strážní a obranné funkci se dá předpokládat, že svahy byly v té době odlesněné. V 15. st. byl hrad dobyt, v 16. st. již pustnul a stal se zříceninou a jeho okolí se opět proměnilo v les.

Vrchol Nový Herštejn leží na Korábském hřbetu a dosahuje nadmořské výšky 681 m n. m. Geomorfologicky náleží do soustavy Poberounské, podsoustavy Plzeňská pahorkatina, celku Švihovská vrchovina, podcelku Chudenická vrchovina a okrsku Korábská vrchovina.

Jako součást kdyňského bazického komplexu paleozoického stáří představuje vrch Nový Herštejn výrazný kuželovitý suk z amfibolitů, dioritů a gabrodioritů. Kvartérní horninový pokryv místy tvoří četné svahové a podsvahové (deluviální) kamenité až balvanité sutě pleistocenního až holocenního stáří.

Půdy jsou na svazích vyvinuty převážně jako půdní typ kambizem, převažuje subtyp kambizem rankerová (silně skeletovitý substrát) a přechody ke kambizemi modální, vyskytuje se i ranker kambický.

Území patří do mírně teplé klimatické oblasti MT4.

Na území se nevyskytují žádné vodní toky.

Biogeograficky oblast náleží do Branžovského regionu. Fytogeograficky patří do mezofytika, do fytogeografického okresu Branžovský hvozd. Potenciální vegetaci tvoří květnaté bučiny s kyčelnicí devítilistou (*Dentario enneaphylli-Fagetum*).

Nejrozšířenějším typem vegetace jsou květnaté bučiny as. *Galio odorati-Fagetum sylvaticae* s dominantním bukem (*Fagus sylvatica*) a přimíšenými dalšími dřevinami a dominující kostřavou lesní (*Festuca altissima*) v bylinném patře. Mezi další hojné druhy patří bažanka vytrvalá (*Mercurialis perennis*), svízel vonný (*Galium odoratum*) a kaprad' samec (*Dryopteris filix-mas*).

Značnou část rozlohy pokrývají suťové lesy as. *Mercurialis perennis-Fraxinetum excelsioris* s převažujícím bukem (*Fagus sylvatica*) a suťovými dřevinami (*Fraxinus excelsior*, *Acer platanoides*, *Acer pseudoplatanus*, *Ulmus glabra*, *Tilia platyphyllos*) ve stromovém patře a s dominantními druhy náročnějšími na živiny v patře bylinném, jako je bažanka vytrvalá (*Mercurialis perennis*), svízel vonný (*Galium odoratum*), pitulník horský (*Galeobdolon montanum*), kaprad' samec (*Dryopteris filix-mas*), netýkavka nedůtklivá (*Impatiens noli-tangere*), áron plamatý (*Arum maculatum*); v jarním aspektu také s účastí dymnivky duté (*Corydalis cava*), kyčelnice devítilisté (*Dentaria enneaphyllos*) a kyčelnice cibulkonosné (*Dentaria bulbifera*). Mezi biotopy květnatých bučin a suťových lesů jsou časté přechody a mozaiky.

Některé chudší porosty na exponovaných hřbítcích s vyšší účastí metličky křivolaké (*Avenella flexuosa*) lze považovat za přechod k acidofilním bučinám as. *Luzulo luzuloidis-Fagetum*

sylvaticae.

V okolí hradní zříceniny jsou hojnější ruderalní druhy.

Rezervace je jednou z několika lokalit s potvrzeným výskytem vzácného mechorostu dvouhrotce zeleného (*Dicranum viride*).

Mrtvé dřevo je v porostech poměrně hojné (zvláště na sutích), včetně stojících souší. Vertikální struktura porostů je mírně zjednodušená, méně jsou zastoupeny mladší věkové stupně, nálet se vyskytuje roztroušeně, nejvíce zmlazují jasany, kleny a buky.

Území je významné z hlediska výskytu bezobratlých živočichů, zejména brouků vázaných na zachovalé lesní porosty. Nejvýznamnější druhy se vyskytují na jižním svahu pod zříceninou, ale i na samotné zřícenině, jedná se hlavně o druhy fytofágní a xylofilní, vázané na mrtvé dřevo. Byly zde nalezeny vzácné druhy nosatců (např. *Donus palumbarius*, *Adexius scrobipennis*, *Cotaster uncipes*), mandelínek (*Chrysolina crassimargo*), dřepčků (*Apteropeda globosa*) a střevlíků (*Carabus irregularis*, *Licinus hoffmannseggii*).

Fauna obratlovců odpovídá lesnímu biotopu. Množství doupných stromů vytváří vhodné prostředí pro ptáky hnízdící v dutinách. Byl zde zaznamenán holub doupnák (*Columba oenas*), lejsek šedý (*Muscicapa striata*), strakapoud prostřední (*Dendrocoptes medius*) a žluna šedá (*Picus canus*).

2.1.2 Přehled zvláště chráněných a významných ohrožených druhů rostlin a živočichů

druh	kategorie podle vyhlášky č. 395/1992 Sb.	stupeň ohrožení*	popis biotopu druhu v ZCHÚ a aktuální početnost nebo vitalita populace, další poznámky
mechorosty			
dvouhrotec zelený <i>Dicranum viride</i>	-	NT	2016 NDOP (Jandová J.): zejména v suťovém lese V a SV od hradní zříceniny
cévnaté rostliny			
áron plamatý <i>Arum maculatum</i>	ohrožený	C3	2023: v suťovém lese, na hradní zřícenině a v jejím okolí, hojně, stovky až tisíce ex.
dymnivka bobovitá <i>Corydalis intermedia</i>	-	C4a	2023: ojediněle v květnaté bučině
jedle bělokorá <i>Abies alba</i>	-	C4a	2023: 1 mladší ex. v květnaté bučině
kyčelnice cibulkonosná <i>Dentaria bulbifera</i>	-	regionálně významný druh	2023: v jižní části v suťovém lese a v květnaté bučině, desítky ex.
kyčelnice devítilistá <i>Dentaria enneaphyllos</i>	-	C3	2023: v suťovém lese na východní hranici PR, desítky ex.
lilie zlatohlavá <i>Lilium martagon</i>	ohrožený	C4a	2014 PLP: ojediněle na JZ svahu
měsíčnice vytrvalá <i>Lunaria rediviva</i>	ohrožený	C4a	2023: roztroušeně v suťovém lese převážně východně od hradní zříceniny a na jižním svahu PR, stovky ex.
prvosěnka jarní <i>Primula veris</i>	-	C4a	2009 (Bílek O.): ojediněle ve vrcholové části v okolí hradní zříceniny
pupkovec pomněnkový <i>Omphalodes scorpioides</i>	-	C4a	2009 (Bílek O.): roztroušeně ve vrcholové části v okolí hradní zříceniny
sasanka pryskyřníkovitá <i>Anemone ranunculoides</i>	-	regionálně významný druh	2009 (Bílek O.)
bezobratlí			
dřepčík <i>Apteropeda globosa</i>	-	EN	2006 (Cihlár V., Doležal Z.): na jižním svahu, v podrostu přirozených lesů vyšších poloh

druh	kategorie podle vyhlášky č. 395/1992 Sb.	stupeň ohrožení*	popis biotopu druhu v ZCHÚ a aktuální početnost nebo vitalita populace, další poznámky
dřevomil <i>Isorhipis melasoides</i>	-	EN	2013 NDOP (Vávra J.)
hranostajník jívový <i>Furcula furcula</i>	-	VU	2006 (Cihlár V., Doležal Z.): druh smíšených porostů
hřbetozubec dvoubarvý <i>Leucodonta bicoloria</i>	-	VU	2006 (Cihlár V., Doležal Z.): druh listnatých lesů
hřbetozubec plachý <i>Peridea anceps</i>	-	NT	2006 (Cihlár V., Doležal Z.): druh listnatých lesů
kněz zimolezový <i>Elasmostethus minor</i>	-	VU	2006 (Cihlár V., Doležal Z.): na zimolezu na jihu PR
kovařík <i>Denticollis rubens</i>	-	VU	2006 (Cihlár V., Doležal Z.): v okolí zříceniny, druh přirozených porostů vyšších poloh
krytohlav <i>Cryptocephalus frontalis</i>	-	VU	2006 (Cihlár V., Doležal Z.): vzácnější dendrofilní mandelinka
lenec <i>Conopalpus testaceus</i>	-	NT	2006 (Cihlár V., Doležal Z.): druh starších listnatých porostů
lenec <i>Ospya bipunctata</i>	-	NT	2006 (Cihlár V., Doležal Z.): v okolí zříceniny, druh přirozených listnatých porostů
lesák rumělkový <i>Cucujus cinnaberinus</i>	silně ohrožený	VU	2013 NDOP (Vávra J.)
mandelinka <i>Chrysolina crassimargo</i>	-	CR	2006 (Cihlár V., Doležal Z.): na jižním svahu, vzácný lesní druh podrostu listnatých lesů vyšších poloh
mandelinka <i>Timarcha metallica</i>	-	EN	2006 (Cihlár V., Doležal Z.): na jižním svahu, nehojný druh bučin
nosatec <i>Adexius scrobipennis</i>	-	VU	2006 (Cihlár V., Doležal Z.): v opadance na jižním svahu, vzácný druh vyšších poloh
nosatec <i>Cotaster uncipes</i>	-	VU	2006 (Cihlár V., Doležal Z.): v mrtvém bukovém dřevě na severním svahu, velmi vzácný nosatec
nosatec <i>Donus palumbarius</i>	-	VU	2006 (Cihlár V., Doležal Z.): na jižním svahu, vzácný druh zachovalých bučin
nosatec <i>Kyklioacalles roboris</i>	-	NT	2006 (Cihlár V., Doležal Z.): v opadance, vzácnější lesní druh
stehenáč <i>Ischnomera cinerascens</i>	-	EN	2006 (Cihlár V., Doležal Z.): vzácný druh listnatých a smíšených lesů vyšších poloh
střevlík <i>Licinus hoffmannseggii</i>	-	NT	2006 (Cihlár V., Doležal Z.): pod kameny v okolí zříceniny, velmi vzácný a lokální druh vyšších poloh
střevlík nepravidelný <i>Carabus irregularis</i>	ohrožený	NT	2006 (Cihlár V., Doležal Z.): na stinných severních svazích v okolí zříceniny, vzácný a lokální druh, indikuje přirozené lesní porosty
obratlovci			
holub doupňák <i>Columba oenas</i>	silně ohrožený	VU	2019 NDOP (Kodet V., Kodetová D.)
lejsek šedý <i>Muscicapa striata</i>	ohrožený	-	2019 NDOP (Kodet V., Kodetová D.)
ropucha obecná <i>Bufo bufo</i>	ohrožený	VU	2014 PLP
strakapoud prostřední <i>Dendrocoptes medius</i>	ohrožený	VU	2019 NDOP (Kodet V., Kodetová D.)
žluna šedá <i>Picus canus</i>	-	VU	2019 NDOP (Kodet V., Kodetová D.)
žluva hajní <i>Oriolus oriolus</i>	silně ohrožený	LC	2014 PLP

*** dle červených seznamů ČR:**

Kategorie podle Červeného seznamu cévnatých rostlin (Grulich V. et al. 2017): C1 – kriticky ohrožený druh, C2 – silně ohrožený druh, C2t – silně ohrožený, rapidně ustupující druh, C2b – silně ohrožený, vzácný a ustupující druh, C3 – ohrožený druh, C4a – méně ohrožené, C4b – vzácnější vyžadující další pozornost, dosud nedostatečně prostudované.

Kategorie podle Červeného seznamu ČR: Bezobratlí (Hejda R. et al. 2017): CR – Kriticky ohrožený; EN – ohrožený; VU – zranitelný; NT – téměř ohrožený.

Kategorie podle Červeného seznamu ČR: Obratlovci (Chobot K. et al. 2017): CR – Kriticky ohrožený; EN – ohrožený, VU – zranitelný, NT – téměř ohrožený, LC – málo dotčený, RE – vymizelý pro území ČR, DD – druh, o němž jsou nedostatečné údaje.

Kategorie podle Červeného seznamu ČR: Mechorosty (Kučera J. et al. 2012): CR – Kriticky ohrožený; EN – ohrožený, VU – zranitelný, NT – téměř ohrožený, LC – málo dotčený, RE – vymizelý pro území ČR, DD – druh, o němž jsou nedostatečné údaje.

2.1.3 Výčet a popis významných přirozených disturbančních činitelů působících v území v minulosti a současnosti

a) abiotické disturbanční činitele

V roce 2007 poškodil okolí hradního areálu orkán Kyrill, jehož následky jsou místy dosud patrné (vyvrácené mohutné stromy a poškozené zdívo hradu). Veškerá dřevní hmota byla ponechána na místě pro zachování nepřetržitých přírodních procesů.

V současné době v lesním porostu nejsou patrné výrazné disturbanční činitele. Roztroušeně se vyskytují kmenové či korunové zlomy, na suti (V a SV svah) jsou častější vývraty v důsledku mělkého kořenového systému zde rostoucích dřevin (jasan a buk). Negativním faktorem do budoucna může být déletrvající sucho, zejména na exponovaných částech svahu.

b) biotické disturbanční činitele

Ohrožujícími faktory jsou především nadměrné stavy spárkaté zvěře, které limitují přirozenou obnovu dřevin a způsobují ruderalizaci a eutrofizaci prostředí, což přispívá k šíření některých ruderálních druhů.

U jasanů, zejména na východním svahu PR, je patrné prosychání korun, pravděpodobně se jedná o chřadnutí jasanů způsobené houbovými patogeny.

2.2 Historie využívání území a zásadní pozitivní i negativní vlivy lidské činnosti v minulosti a současnosti

a) ochrana přírody

V roce 1933 byla výnosem ministerstva školství a národní osvěty (č.j.143.547/33-V) zřízena rezervace Herštýnský zámek o výměře 10,77 ha. V roce 1955 došlo výnosem ministerstva kultury (č.j. 68.733/54-IX) k přehlášení rezervace na státní přírodní rezervaci Herštýn a stanovení ochranných podmínek. V roce 1988 došlo výnosem ministerstva kultury ČSR (č.j. 14.200/88-SÚOP) k přehlášení státní přírodní rezervace (SPR) Herštýn. K 1. 6. 1992 byla na základě zákona č. 114/92 Sb. změněna kategorie SPR na přírodní rezervaci (PR).

Rezervace patří k nejstarším chráněným územím západních Čech.

b) lesní hospodářství

Území bylo odlesněno zřejmě naposledy ve 14.–16. st., poté hrad zpustnul a vrchol zarostl lesem. Lesní porosty zde jistě byly od 18. st., kdy je zachycují první mapy. Pravděpodobně docházelo k občasnému narušování porostů lesní pastvou a hrabáním steliva. Porosty byly až do konce 19. století lesnický obhospodařovány, jsou zde uváděny jedle, buk, smrk, javor, jasan a bříza s převažující přirozenou obnovou, pouze v některých místech byly vysázeny nepůvodní druhy. Porosty v okolí zříceniny byly víceméně ušetřeny hospodaření z důvodu špatné přístupnosti (exponované stanoviště). I v současné době by byly exponované svahy obtížně lesnický obhospodařovatelné, představují ochranné lesy na nepříznivých stanovištích. I to ovlivnilo způsob obhospodařování a ponechání četných starých stromů a mrtvé biomasy na místě. V důsledku územní ochrany trvající již 90 let došlo ke stabilizaci přirozených procesů včetně velkého množství mrtvého dříví v porostech a stávající podobu porostů lze považovat za velmi blízkou přirozenému stavu. Tyto faktory umožnily také existenci pestré entomofauny s vzácnými druhy brouků vázané na přirozené bukové lesy pralesovitého charakteru.

c) myslivost

Území je součástí honitby Kdyně. Honitba je běžně myslivecky obhospodařována. Ve vztahu k předmětům ochrany hraje myslivecké hospodaření v území významnou roli. Výrazný okus zvěří je patrný jak na zmlazujících dřevinách, tak na bylinném podrostu. V samotném území PR se nenachází žádná myslivecká zařízení. Vzhledem k vysoké návštěvnosti území (zřícenina) je okus zvěří lokalizován spíše v okrajových částech rezervace.

d) rekreace a sport

Přes území rezervace vede červeně značená turistická stezka k zřícenině hradu Nový Herštejn. Zřícenina hradu je hojně turisticky navštěvována. Především na jižním svahu rezervace jsou patrné poměrně čerstvé výkopy po hledacích pokladů.

2.3 Související plánovací dokumenty, správní akty a opatření obecné povahy

Lesní hospodářský plán (LHP) pro LHC 316000 – Domažlice s platností 1. 1. 2015 – 31. 12. 2024.

Oblastní plán rozvoje lesů (OPRL) pro PLO č. 11b – Český les, platnost 2021–2040. Ústav pro hospodářskou úpravu lesů Brandýs nad Labem, pobočka Plzeň.

Územní plán Němčice, vydalo zastupitelstvo obce, nabytí účinnosti 20. 7. 2015.

Zásady územního rozvoje Plzeňského kraje, Aktualizace č. 4 vydána 17. 12. 2018 usn. ZPK č. 920/18, nabytí účinnosti 24. 1. 2019.

Zápis zříceniny hradu Nový Herštejn do státního seznamu kulturních památek, právní akt č. 4-2160 ze dne: 4. 3. 1964.

2.4 Současný stav zvláště chráněného území a přehled dílčích ploch

2.4.1 Základní údaje o lesích na lesních pozemcích

Přírodní lesní oblast	PLO 11b – Český les
Lesní hospodářský celek / zařizovací obvod	Domažlice (316000)
Výměra LHC (zařizovacího obvodu) v ZCHÚ (ha)	14,11
Období platnosti LHP (LHO)	1. 1. 2015 – 31. 12. 2024
Organizace lesního hospodářství	Lesy ČR, s. p., lesní správa Klatovy

Přehled výměr a zastoupení souborů lesních typů

Přírodní lesní oblast: 11b – Český les				
Soubor lesních typů (SLT)	Název SLT (ÚHÚL Brandýs n. L. 2023)	Přirozená dřevinná skladba SLT (Poleno, Vacek et al. 2007)	Výměra (ha)	Podíl (%)
3A	Obohacená kamenitá lipodubová bučina	BK 4–6, DB 1–2, JV 1–2, LP ±2, JD ±, (HB, JS, JL) 0–1, (břek, TR) ±, (tis ±)	1,95	13,82
3J	Obohacená skeletová lipová javořina	JV 2–5, BK 1–5, LP 2–4, JD 0–1, DB ±2, HB ±2, JS ±2, JL ±1, tis ±	4,02	28,49
4A	Obohacená kamenitá lipová bučina	BK 6–9, JV 1–2, LP ±2, DB ±1, JD ±2, HB ±, JS ±, JL ±, TR ±, břek ±	7,72	54,71
4S	Svěží bučina	BK 7–10, DB ±2, JD ±2, LP ±1, HB 0–1, JV 0–1, (JS, JL, TR, OS, tis) ±	0,42	2,98
Celkem			14,11	100 %

Přílohy:

T1 – Popis lesních porostů a výčet plánovaných zásahů v nich

M3 – Mapa dílčích ploch a objektů

M4 – Lesnická mapa typologická

M5 – Mapa stupňů přirozenosti lesních porostů

2.5 Souhrnné zhodnocení stavu předmětů ochrany, výsledků předchozí péče, dosavadních ochrannářských zásahů do území a závěry pro další postup

A. ekosystémy

ekosystém:	L4 Suťové lesy	
indikátory cílového stavu	aktuální hodnoty indikátorů a zhodnocení stavu a trendu vývoje ekosystému ve vztahu k provedené péči a působícím vlivům	
klasifikace stupně přirozenosti les přírodní	Rezervace patří k nejstarším chráněným územím západních Čech a její charakter (stanovištně odpovídající druhové složení, obtížný přístup atd.) ji předurčuje k ponechání samovolnému vývoji. Porosty jsou dlouhodobě, od vyhlášení PR ve 30. letech, ponechávány bez hospodářských zásahů, porost tedy byl klasifikován jako les přírodní. Z důvodu zjednodušené věkové a tím i vertikální struktury způsobené vysokými stavy spárkaté zvěře a přítomnosti stanovištně nepůvodních dřevin (vtroušeně smrk, douglaska) je jeho stav hodnocen jako mírně zhoršený.	
	stav:	zhoršený
	trend vývoje:	setrvalý

rozloha ekosystému (min. 4,7 ha)	Plocha suťových lesů se v průběhu platnosti předchozího plánu péče nezměnila a činí stále 4,7 ha. Biotop suťových lesů navazuje i za hranicemi rezervace.	
	stav:	dobrý
	trend vývoje:	setrvalý
přítomnost vývojových fází ekosystému	Ve vertikální stavbě porostu převažují starší jedinci (kmenovina), středněvěká složka porostu (tyčovina až nastávající kmenovina) je zastoupena méně. Spodní etáž převážně ve formě náletu až nárostu představuje hlavně přirozené zmlazení jasanu, javorů, a buku.	
	stav:	dobrý
	trend vývoje:	setrvalý
přítomnost mrtvého dřeva, ponechání stromů do jejich rozpadu	Veškeré mrtvé dřevo je v porostu ponecháváno, ležící mrtvé dřevo se vyskytuje velmi hojně včetně čerstvých vývrátů, zastoupeny jsou také stojící souše a jejich torza. Součástí přírodní rezervace je i areál hradní zříceniny. V roce 2007 po orkánu Kyrill zde bylo vyvráceno cca 50 m³ dříví (DB, JS, BK, LP). Po dohodě s památkovou péčí a orgánem ochrany přírody byla veškerá kalamita ponechána na místě k rozpadu, kvůli zachování nepřetržitých přírodních procesů a zajištění příznivého prostředí pro přežití vzácných druhů živočichů a rostlin.	
	stav:	dobrý
	trend vývoje:	setrvalý
výskyt typických druhů suťových lesů v bylinném patře	V bylinném patře rostou hojně typické druhy suťových lesů, jako je bažanka vytrvalá (<i>Mercurialis perennis</i>), svízel vonný (<i>Galium odoratum</i>), pítulník horský (<i>Galeobdolon montanum</i>), kaprad' samec (<i>Dryopteris filix-mas</i>), netýkavka nedůtklivá (<i>Impatiens noli-tangere</i>), kopřiva dvoudomá (<i>Urtica dioica</i>) a áron plamatý (<i>Arum maculatum</i>); v jarním aspektu také s účastí dyminivky duté (<i>Corydalis cava</i>), kyčelnice devítilisté (<i>Dentaria enneaphyllos</i>) a kyčelnice cibulkonosné (<i>Dentaria bulbifera</i>). Roste zde také měsíčnice vytrvalá (<i>Lunaria rediviva</i>). Rezervace je jednou z několika lokalit s potvrzeným výskytem mechorostu dvouhrotce zeleného (<i>Dicranum viride</i>), který roste zejména v suťovém lese V a SV od hradní zříceniny. Jedná se o druh citlivý na změny vlhkosti a trofie substrátu, jeho výskyt lze nepřímo negativně ovlivnit činnostmi, které mají za následek změny těchto podmínek na lokalitách. Populace a lokality druhu jsou potenciálně ohroženy kácením či odstraňováním substrátu (stromů), na němž rostou.	
	stav:	dobrý
	trend vývoje:	setrvalý
minimum invazních a rudérálních druhů	Při posledním botanickém průzkumu (Bílek 2009) byl zaznamenán ojedinělý výskyt invazní netýkavky malokvěté (<i>Impatiens parviflora</i>) u cesty na jižním svahu. Na hradě byla záměrně v minulosti vysazena nepůvodní ladoňka španělská (<i>Hyacinthoides hispanica</i>). Tento druh u nás zatím nezplaňuje, ale v jiných oblastech je schopný invazí, proto je potřeba jeho rozšíření sledovat a případně přistoupit k jeho odstranění z rezervace. Nitrofilní a rudérální druhy jsou v suťových lesích do jisté míry přirozené, na hradní zřícenině a v jejím okolí je jejich výskyt o něco hojnější. Jedná se zejména o kopřivu dvoudomou (<i>Urtica dioica</i>), svízel přítulu (<i>Galium aparine</i>), bršlici kozí nohu (<i>Aegopodium podagraria</i>) a vlašovičnick větší (<i>Chelidonium majus</i>). Jasan se na některých místech chová expanzivně a intenzivně zmlazuje, jedná se však zatím o menší plochy v rámci celé rezervace.	
	stav:	zhoršený
	trend vývoje:	setrvalý

ekosystém:	L5.1 Květnaté bučiny	
indikátory cílového stavu	aktuální hodnoty indikátorů a zhodnocení stavu a trendu vývoje ekosystému ve vztahu k provedené péči a působícím vlivům	
klasifikace stupně přirozenosti les přírodní	Rezervace patří k nejstarším chráněným územím západních Čech a její charakter (stanovištně odpovídající druhové složení, obtížný přístup atd.) ji předurčuje k ponechání samovolnému vývoji. Porosty jsou dlouhodobě, od vyhlášení PR ve 30. letech, ponechávány bez hospodářských zásahů, porost tedy byl klasifikován jako les přírodní. Z důvodu zjednodušené věkové a tím i vertikální struktury způsobené vysokými stavy spárkaté zvěře a přítomnosti stanovištně nepůvodních dřevin (vtroušeně smrk, douglaska) je jeho stav hodnocen jako mírně zhoršený.	
	stav:	zhoršený
	trend vývoje:	setrvalý
rozloha ekosystému (min. 8,2 ha)	Plocha květnatých bučin se v průběhu platnosti předchozího plánu péče nezměnila a činí stále 8,2 ha. Biotop květnatých bučin navazuje i za hranicemi rezervace.	
	stav:	dobrý
	trend vývoje:	setrvalý
přítomnost vývojových fází ekosystému	Vertikální struktura je zjednodušená, dominují starší jedinci v růstové fázi staré kmenoviny, chybí především mladší věkové stupně, nálet roztroušený, místy silněji zmlazuje především jasan s javorem, poměrně hojně také keřové patro (bez černý, líska).	
	stav:	zhoršený
	trend vývoje:	setrvalý
přítomnost mrtvého dřeva, ponechání stromů do jejich rozpadu	Veškeré mrtvé dřevo je v porostu ponecháváno, ležící mrtvé dřevo se vyskytuje hojně včetně čerstvých vývrátů, zastoupeny jsou také stojící souše a jejich torza.	
	stav:	dobrý
	trend vývoje:	setrvalý
výskyt typických druhů květnatých bučin v bylinném patře	V bylinném patře rostou hojně typické druhy květnatých bučin, jako je kostřava lesní (<i>Festuca altissima</i>), bažanka vytrvalá (<i>Mercurialis perennis</i>), svízel vonný (<i>Galium odoratum</i>) a kaprad' samec (<i>Dryopteris filix-mas</i>). Mezi další typické druhy patří lipnice hajní (<i>Poa nemoralis</i>), pitulník horský (<i>Galeobdolon montanum</i>), v jarním aspektu vyniká kyčelnice cibulkonosná (<i>Dentaria bulbifera</i>), dymnivka dutá (<i>Corydalis cava</i>), dymnivka bobovitá (<i>Corydalis intermedia</i>) a sasanka hajní (<i>Anemone nemorosa</i>).	
	stav:	dobrý
	trend vývoje:	setrvalý
minimum invazních a ruderalních druhů	Při posledním botanickém průzkumu (Bílek 2009) byl zaznamenán ojedinělý výskyt invazní netýkavky malokvěté (<i>Impatiens parviflora</i>) u cesty na jižním svahu. Ruderalní druhy se vyskytují spíše ojediněle, jedná se zejména o kopřivu dvoudomou (<i>Urtica dioica</i>) a svízel přítulu (<i>Galium aparine</i>). Jasan se na některých místech chová expanzivně a intenzivně zmlazuje, jedná se však zatím o menší plochy v rámci celé rezervace.	
	stav:	dobrý
	trend vývoje:	setrvalý

ekosystém:	L5.4 Acidofilní bučiny	
indikátory cílového stavu	aktuální hodnoty indikátorů a zhodnocení stavu a trendu vývoje ekosystému ve vztahu k provedené péči a působícím vlivům	
klasifikace stupně přirozenosti les přírodní	Rezervace patří k nejstarším chráněným územím západních Čech a její charakter (stanovištně odpovídající druhové složení, obtížný přístup atd.) ji předurčuje k ponechání samovolnému vývoji. Porosty jsou dlouhodobě, od vyhlášení PR ve 30. letech, ponechávány bez hospodářských zásahů, porost tedy byl klasifikován jako les přírodní. Z důvodu zjednodušené věkové a tím i vertikální struktury způsobené vysokými stavy spárkaté zvěře je jeho stav hodnocen jako mírně zhoršený.	
	stav:	zhoršený
	trend vývoje:	setrvalý
rozloha ekosystému (min. 0,7 ha)	Plocha acidofilních bučin se v průběhu platnosti předchozího plánu péče nezměnila a činí stále 0,7 ha.	
	stav:	dobrý
	trend vývoje:	setrvalý
přítomnost vývojových fází ekosystému	Věková a tím i vertikální struktura je značně zjednodušená, převažují staří jedinci buku, středněvěká složka je zastoupena pouze roztroušeně, téměř zcela chybí mladší věkové třídy, přirozená obnova buku je velmi sporadická.	
	stav:	zhoršený
	trend vývoje:	setrvalý
přítomnost mrtvého dřeva, ponechání stromů do jejich rozpadu	Veškeré mrtvé dřevo je v porostu ponecháváno, ležící mrtvé dřevo se vyskytuje roztroušeně včetně čerstvých vývrátů, zastoupeny jsou také stojící souše a jejich torza.	
	stav:	dobrý
	trend vývoje:	setrvalý
minimum invazních a ruderálních druhů	Invazní ani ruderální druhy nebyly v současnosti v biotopu zaznamenány.	
	stav:	dobrý
	trend vývoje:	setrvalý

ekosystém:	L4 Suťové lesy L5.1 Květnaté bučiny L5.4 Acidofilní bučiny	
indikátory cílového stavu	aktuální hodnoty indikátorů a zhodnocení stavu a trendu vývoje ekosystému ve vztahu k provedené péči a působícím vlivům	
výskyt druhů bezobratlých vázaných na přirozené listnaté lesy	Celé území je velmi cenné z hlediska výskytu bezobratlých živočichů, zejména brouků vázaných na zachovalé lesní porosty. Nejvýznamnější druhy žijí na jižním svahu pod zříceninou, ale i na samotné zřícenině, jedná se hlavně o druhy fytofágní a xylofilní, vázané na mrtvé dřevo. Byly zde nalezeny vzácné druhy nosatců (např. <i>Donus palumbarius</i> , <i>Adexius scrobipennis</i> , <i>Cotaster uncipes</i>), mandelínek (<i>Chrysolina crassimargo</i>), dřepčků (<i>Apteropeda globosa</i>) a střevlíků (<i>Carabus irregularis</i> , <i>Licinus hoffmannseggii</i>). Současný stav lokality zatím vyhovuje nárokům tamní specifické entomofauny. Její ohrožení může spočívat v dalším šíření expanzivních ruderálních či nitrofilních druhů rostlin na úkor původních hajních rostlin. Odumřelé kmeny stromů, stojící i ležící, se ponechávají na místě, což je důležité pro xylofilní druhy hmyzu. Určité lokální ohrožení by mohly znamenat případné rekonstrukční nebo výzkumné práce na zdech zříceniny hradu, která sama o sobě přispívá k větší diverzitě fauny bezobratlých i obratlovců.	
	stav:	dobrý
	trend vývoje:	setrvalý

2.6 Stanovení prioritních zájmů ochrany území v případě jejich možné kolize

Prioritním zájmem ochrany území je zachování významné lokality v reprezentativním stavu. V případě dodržení navrženého managementu (samovolný vývoj) by nemělo dojít ke kolizi se zájmy ochrany přírody.

Kolize s ochranou přírody by mohla nastat v případě údržby zříceniny ze strany státní památkové péče. Určité lokální ohrožení místní vzácné entomofauny by mohly znamenat případné rekonstrukční nebo výzkumné práce na zdech zříceniny hradu, která sama o sobě přispívá k větší diverzitě fauny bezobratlých i obratlovců.

3. Plán zásahů a opatření

3.1 Výčet, popis a lokalizace navrhovaných zásahů a opatření v ZCHÚ

3.1.1 Rámcové zásady péče o ekosystémy a jejich složky nebo zásady jejich jiného využívání

a) péče o lesní ekosystémy na lesních pozemcích

Rámcová směrnice péče o lesní porosty na lesních pozemcích

Číslo směrnice	Kategorie lesa	Soubory lesních typů	Cílový předmět ochrany
1	les zvláštního určení (32a) (les ochranný)	3A, 3J, 4A, 4S	L4 Suťové lesy L5.1 Květnaté bučiny L5.4 Acidofilní bučiny
Předpokládaná cílová druhová skladba dřevin			
SLT	Druhy dřevin a jejich orientační podíly v cílové druhové skladbě (%)*		
3A	BK 3–5, DB 1–3, JV ± 2, LP ± 2, (JD, HB, JS, JL, TR, tis) ±		
3J	BK 3–6, JS 1–2, JV 1–3, LP 1–2, DB ± 1, (JD, HB, JL, tis) ±		
4A	BK 6–8, JV 1–2, LP 1–2, DB 1–2, JD 1, (HB, JS, JL, TR) ±		
4S	BK 7–9, DB ± 2, JD 1–2, LP ± 1, JV ± 1, (JS, JL, TR, HB) ±		
Cílová druhová skladba dřevin u jednotlivých SLT má spíše orientační charakter, předpokládá se přirozená druhová skladba odpovídající stanovišti a místním podmínkám přirozeně se vyvíjejícího lesního ekosystému.			
Porostní typ A			
Smíšené listnaté porosty			
Základní rozhodnutí			
Hospodářský způsob (forma)			
Samovolný vývoj			
Obmýtl		Obnovní doba	
Fyzický věk		Nepřetržitá	
Dlouhodobý cíl péče o lesní porosty			
Zachování cenných listnatých porostů, umožnění plného uplatnění přírodních procesů – režim samovolného vývoje na území PR.			
Způsob obnovy a obnovní postup			
Přirozená obnova – samovolný vývoj.			
Způsob zalesnění, stanovení druhů a procento melioračních a zpevňujících dřevin při obnově porostu			
Přirozená obnova – samovolný vývoj.			
Dřeviny uplatňované při zalesnění za použití umělé obnovy (%)			
SLT	druh dřeviny	komentář k způsobu použití dřeviny při umělé obnově	
3A	-	Přirozená obnova – samovolný vývoj.	
3J	-		
4A	-		
4S	-		
Péče o nálety, nárosty a kultury a výchova porostů			
Bez výchovných zásahů, samovolný vývoj.			
Opatření ochrany lesa včetně provádění nahodilých těžeb			
Udržování únosného stavu zvěře. Vyloučit příkrmování zvěře v rezervaci a jejím ochranném pásmu. Odumřelou dřevní hmotu ponechávat v porostu. Vyloučit používání insekticidů.			

Poznámka
Zajištění bezpečnosti hradní zříceniny – bezpečnostní těžba (vývraty, zlomy, souše, torza) s ponecháním dřevní hmoty na místě. Veškeré zásahy, které by mohly ovlivnit režim PR je nutné předem konzultovat s příslušným orgánem ochrany přírody.

*Pozn.: JV = obecně javory domácí druhy

Přílohy:

M4 – Lesnická mapa typologická

M5 – Mapa stupňů přirozenosti lesních porostů

d) péče o populace a biotopy rostlin a hub

Speciální péče o druhy rostlin rostoucí v PR není potřebná, jejich ochrana je integrální součástí ochrany biotopu (ponechání porostů samovolnému vývoji). Veškeré mrtvé dříví je třeba ponechávat na místě, neboť slouží mj. jako biotop pro vzácný mechorost dvouhrotec zelený (*Dicranum viride*).

Na hradě byla záměrně v minulosti vysazena nepůvodní ladoňka španělská (*Hyacinthoides hispanica*). Tento druh u nás zatím nezplaňuje a na hradě se příliš nerozšiřuje, ale v jiných oblastech je schopný invazí, proto je potřeba jeho rozšíření sledovat a případně přistoupit k jeho odstranění z rezervace.

e) péče o populace a biotopy živočichů

Pro druhy živočichů žijící v rezervaci je důležité i nadále ponechat území samovolnému vývoji, a to včetně areálu zříceniny hradu, v jejímž zdivu žije část vzácné entomofauny. Veškeré mrtvé dříví včetně doupných stromů je třeba ponechávat na místě, neboť slouží jako biotop pro bezobratlé živočichy i obratlovce.

Vysoké stavy spárkaté zvěře a s tím spojené škody na lesních porostech (neodrůstání přirozeného zmlazení některých dřevin) jsou hlavním problémem spojeným s mysliveckým hospodařením. Částečným řešením je nezřizování příkrmovacích zařízení v prostoru ZCHÚ a intenzivní odlov zvěře.

g) zásady jiných způsobů využívání území

Jakoukoli činnost, související s památkovou péčí o hradní zříceninu, konzultovat s orgánem ochrany přírody, zejména s entomology.

3.1.2 Podrobný výčet navrhovaných zásahů a činností v území

a) lesy na lesních pozemcích

Příloha:

T1 – Popis lesních porostů a výčet plánovaných zásahů v nich

M3 – Mapa dílčích ploch a objektů

3.2 Zásady hospodářského nebo jiného využívání ochranného pásma včetně návrhu zásahů a přehledu činností

Při obhospodařování lesních porostů je žádoucí uplatňovat tyto zásady péče:

- Vyloučit uplatnění velkoplošných holosečných obnovních prvků; porosty nedomycovat až na hranici PR, dokud neodroste spodní etáž do stádia zajištění. Uplatňovat výběrný, podroostní nebo násečný způsob hospodaření.
- Zastoupení smrku v obnově by nemělo v porostních skupinách přesáhnout 20 %, max. využívat přirozené obnovy listnatých dřevin, umělou obnovu orientovat především na doplnění chybějících dřevin přirozené druhové skladby.
- V rámci výchovy porostů šetřit a podporovat stanovištně vhodné vtroušené a přimíšené listnaté dřeviny.
- Zvýšit podíl dřeva ponechaného k zetlení, a to jak ve formě ležícího mrtvého dříví, tak ve formě souší, ponechaných v porostech do jejich rozpadu (především méně kvalitního a znehodnoceného dřeva listnáčů silných dimenzí).
- Používat šetrné těžební a transportní technologie minimalizující poškození půdního povrchu, stromů a přízemní vegetace.
- Neumísťovat krmná zařízení pro zvěř.
- Vyloučit používání insekticidů.
- Dále hospodařit dle rámcových směrnic pro dotčené hospodářské soubory, které jsou součástí Oblastního plánu rozvoje lesů pro PLO 11b – Český les, vypracovaného Ústavem pro hospodářskou úpravu lesů Brandýs nad Labem.

3.3 Zaměření a vyznačení území v terénu

Bez návrhu.

3.4 Návrhy potřebných administrativně-správních opatření v území

a) vyhlašovací dokumentace

Bez návrhu.

b) návrhy potřebných správních rozhodnutí o výjimkách, povoleních nebo souhlasech

Bez návrhu.

c) ostatní

Bez návrhu.

3.5 Návrhy na regulaci rekreačního a sportovního využívání území veřejností

Bez návrhu.

3.6 Návrhy na vzdělávací a osvětové využití území

Rezervace může být v omezené míře využívána pro odborné exkurze.

3.7 Návrhy na průzkum či výzkum a monitoring předmětu ochrany území

Na lokalitě byl proveden botanický a entomologický průzkum (vybrané čeledi Coleoptera, Heteroptera, Lepidoptera). Dá se očekávat vysoká diverzita i u jiných skupin hmyzu, v případě možnosti by bylo vhodné provést i další rozšiřující entomologický průzkum a také, mj. vzhledem k velkému množství tlejícího dříví v různých stádiích rozkladu, průzkum mykologický a bryologický.

4. Závěrečné údaje

4.1 Předpokládané orientační náklady hrazené orgánem ochrany přírody podle jednotlivých zásahů (druhů činností)

Druh zásahu (činnost)	Odhad množství (např. plochy)	Četnost zásahu za období plánu péče	Orientační náklady za období platnosti plánu péče (Kč)
Obnova pruhového značení	obvod 1,5 km	1×	4800
N á k l a d y c e l k e m (Kč)			4800

4.2 Použité podklady a zdroje informací

Bílek O. (2009): Botanický inventarizační průzkum přírodní rezervace Herštýn. – Ms., depon. in: Krajský úřad Plzeňského kraje, odbor ŽP, Plzeň.

Bozděchová J. et al. (1973): SPR Herštýn – inventarizační průzkum (zoologie, botanika, geologie, geomorfologie, lesnictví). – Ms., depon. in: Krajský úřad Plzeňského kraje, odbor ŽP, Plzeň. online: https://drusop.nature.cz/ost/chrobjekty/zchru/index.php?SHOW_ONE=1&ID=114

Cihlár V., Doležal Z. (2006): Entomologický inventarizační průzkum přírodní rezervace Herštýn. Coleoptera, Heteroptera, Lepidoptera. – Ms., depon. in: Krajský úřad Plzeňského kraje, odbor ŽP, Plzeň.

Grulich V., Chobot K. (eds.) (2017): Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Cévnaté rostliny. – Příroda, Praha, 35: 1-178.

Hejda R., Farkač J., Chobot K. (eds.) (2017): Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Bezobratlí. – Příroda, Praha, 36: 1–612.

HHS Planá (2014): Plán péče o PR Herštýn na období 2014–2024. – Ms., depon. in: Krajský úřad Plzeňského kraje, odbor ŽP, Plzeň. online: https://drusop.nature.cz/ost/chrobjekty/zchru/index.php?SHOW_ONE=1&ID=114

Hůrka L. (1975): Zpráva o výsledcích IP v SPR Herštýn – Vertebrata (prováděn 1973–1975). – Ms., depon. in: Krajský úřad Plzeňského kraje, odbor ŽP, Plzeň. online: https://drusop.nature.cz/ost/chrobjekty/zchru/index.php?SHOW_ONE=1&ID=114

Chobot K., Němec M. (eds.) (2017): Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Obratlovci. – Příroda, Praha, 34: 1–182.

Chytrý M. (ed.) (2013): Vegetace České republiky. 4. Lesní a křovinná vegetace. – Academia, Praha.

Chytrý M., Kučera T., Kočí M., Grulich V., Lustyk P. (eds) (2010): Katalog biotopů České republiky. Ed. 2. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Praha.

Kaplan Z., Danihelka J., Chrtěk J. jun., Kirschner J., Kubát K., Štech M. & Štěpánek J. (eds) (2019): Klíč ke květeně České republiky. Ed. 2. – 1168 p., Academia, Praha.

Kučera J., Váňa J. & Hradílek Z. (2012): Bryophyte flora of the Czech Republic: updated checklist and Red List and a brief analysis. – Preslia 84: 813–850.

Lesní hospodářský plán (LHP) pro LHC 316000 – Domažlice s platností 1. 1. 2015 – 31. 12. 2024.

Ložek V. (1959): Malakozoologický výzkum kdyňských rezervací. – Ms., depon. in: Krajský úřad Plzeňského kraje, odbor ŽP, Plzeň. online: https://drusop.nature.cz/ost/chrobjekty/zchru/index.php?SHOW_ONE=1&ID=114

Michal I., Petříček V. et al. (1999): Péče o chráněná území. II. Lesní společenstva. – Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Praha.

Oblastní plán rozvoje lesů (OPRL) pro PLO č. 11b – Český les, platnost 2021–2040. Ústav pro hospodářskou úpravu lesů Brandýs nad Labem, pobočka Plzeň.

Plíva K. (1987): Typologický klasifikační systém ÚHÚL, Ústav pro hospodářskou úpravu lesů Brandýs nad Labem.

Poleno Z., Vacek S. et al. (2007): Pěstování lesů II – Teoretická východiska pěstování lesů. 1. vyd. – Lesnická práce, Kostelec nad Černými Lesy.

Průša E. (2001): Pěstování lesů na typologických základech. Lesnická práce, Kostelec nad Černými lesy.

Vrška T. et al. (2017): Metodika stanovení přirozenosti lesů v ČR. Výzkumný ústav Silva Taroucy pro krajinu a okrasné zahradnictví, v.v.i.

Wild J., Kaplan Z., Danihelka J., Petřík P., Chytrý M., Novotný P., Rohn M., Šulc V., Brůna J., Chobot K., Ekrt L., Holubová D., Knollová I., Kocián P., Štech M., Štěpánek J. & Zouhar V. (2019): Plant distribution data for the Czech Republic integrated in the Pladias database. – Preslia 91: 1–24. <https://pladias.cz/>

AOPK ČR 2023. Nálezová databáze ochrany přírody (NDOP). [on-line databáze; <https://ndop.nature.cz/>]. [cit. 10. 6. 2023]

AOPK ČR 2023. Ústřední seznam ochrany přírody (ÚSOP). [on-line databáze; <https://drusop.nature.cz/portal/>]. [cit. 10. 6. 2023]

<http://geoportal.plzensky-kraj.cz/gs/>

<https://aopkcr.maps.arcgis.com/home/gallery.html>

<http://www.uhul.cz/mapy-a-data/katalog-mapovych-informaci>

<https://archivnimapy.cuzk.cz/uazk/pohledy/archiv.html>

<https://data.nature.cz/>

<https://geoportal.cuzk.cz/>

<https://mapy.geology.cz/geocr50/>

<https://mapy.geology.cz/pudy/>

<https://nahlizenidokn.cuzk.cz/> [cit. 10. 6. 2023]

vlastní terénní šetření v roce 2023

4.3 Seznam používaných zkratek

DP = dílčí plocha
KN = katastr nemovitostí
LHC = lesní hospodářský celek
LHP = lesní hospodářský plán
NDOP = nálezová databáze ochrany přírody
OPRL = oblastní plán rozvoje lesa
PLP = plán péče
PR = přírodní rezervace
RS = rámcová směrnice
SLT = soubor lesních typů
ÚSES = územní systém ekologické stability
ZCHÚ = zvláště chráněné území

4.4. Podklady pro plán péče zpracoval

Ing. František Šotkovský

Plán péče není dílem autorským, ale úředním podle § 3 písm. a) zákona č. 121/2000 Sb. (autorský zákon).

5. Přílohy

Tabulky: Příloha T1 – **Popis lesních porostů a výčet plánovaných zásahů v nich**
(Tabulka k bodu 2.4.1 a k bodu 3.1.2).

Mapy: Příloha M1 – **Orientační mapa s vyznačením území**

Příloha M2 – **Katastrální mapa se zákresem ZCHÚ a jeho ochranného pásma**

Příloha M3 – **Mapa dílčích ploch a objektů**

Příloha M4 – **Lesnická mapa typologická**

Příloha M5 – **Mapa stupňů přirozenosti lesních porostů**

Vrstvy: Příloha V1 – **Digitální grafické znázornění průběhu hranic dílčích ploch**

Fotografie: Příloha F1 – **Vybraná fotodokumentace**

Protokol o způsobu vypořádání připomínek, kterým se zároveň plán péče schvaluje

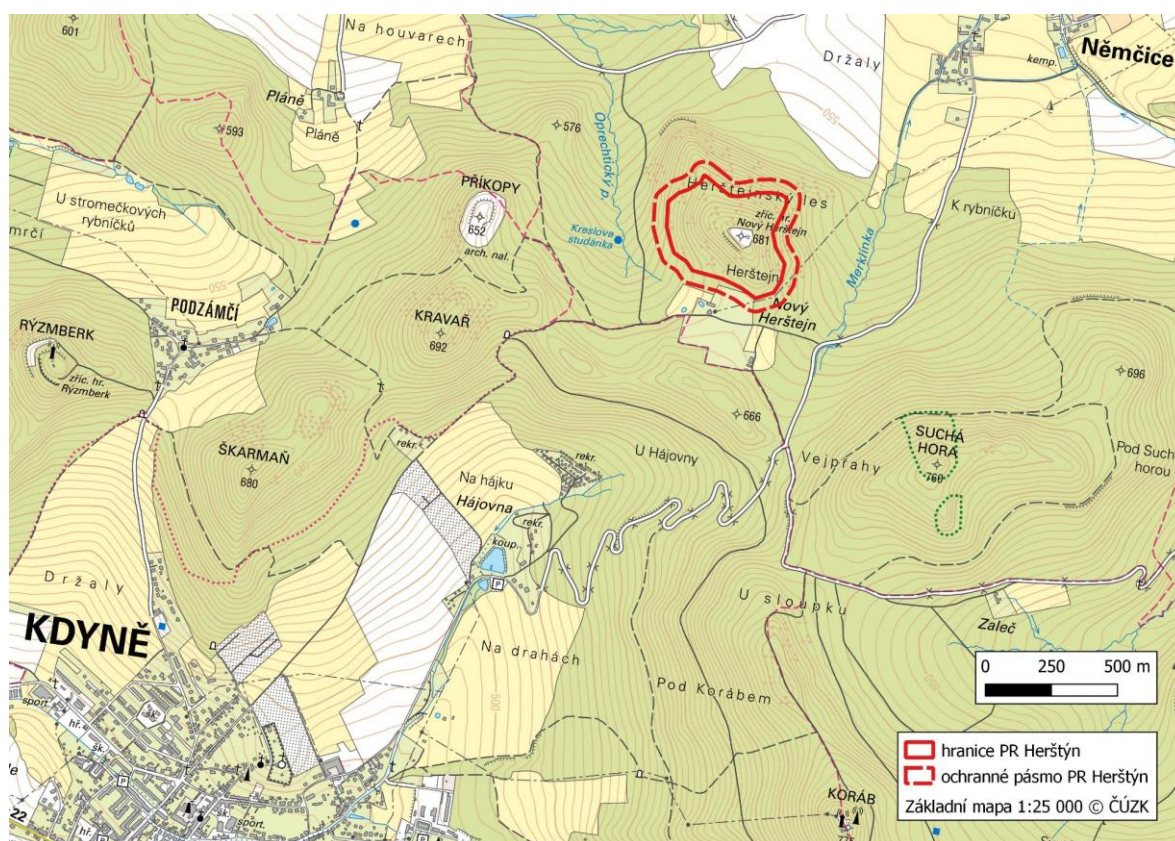
Příloha T1 – Popis lesních porostů a výčet plánovaných zásahů v nich

označení JPRL/dílčí plochy	část JPRL/dílčí plochy	výměra (ha)	číslo rámcové směrnice/porostní typ	dřeviny	zastoupení dřevin (%)	stupeň přirozenosti	doporučený zásah	naléhavost	Poznámka (další charakteristika, významné druhy atd.)
LHC 316000									
307D12	307D12	3,00	1A/smíšené listnaté porosty	BK	50	les přírodní	samovolný vývoj	-	v hlavní etáži ojedíněle DG v podúrovni (roztroušená střední etáž) převládá BK, JS, LPV, dále JV, JLH v podrostu dominuje BK, JS, KL a JV, dále JLH velmi hojně ležící mrtvé dřevo včetně stojících souší a doupných stromů
				JS	20				
				DB	15				
				LP	5				
				JV	5				
				KL	5				
307D17	307D17	11,19	1A/smíšené listnaté porosty	BK	70	les přírodní (na hradní zřícenině les přírodě blízký)	samovolný vývoj bezpečnostní těžba na hradní zřícenině možná, s ponecháním vytěžené dřevní hmoty na místě – vždy podmíněna souhlasem orgánu ochrany přírody	-	v hlavní etáži ojedíněle SM, JV, MD v podúrovni (různověká rozptýlená střední etáž) převažuje JV, BK, LP, a JS, dále KL, DBZ, SM, BR v podrostu dominuje BK a JS, dále KL, LP, JLH, JV, BR, SM, JR, JD hojně ležící i stojící mrtvé dřevo
				JS	20				
				KL	4				
				LP	3				
				DB	3				

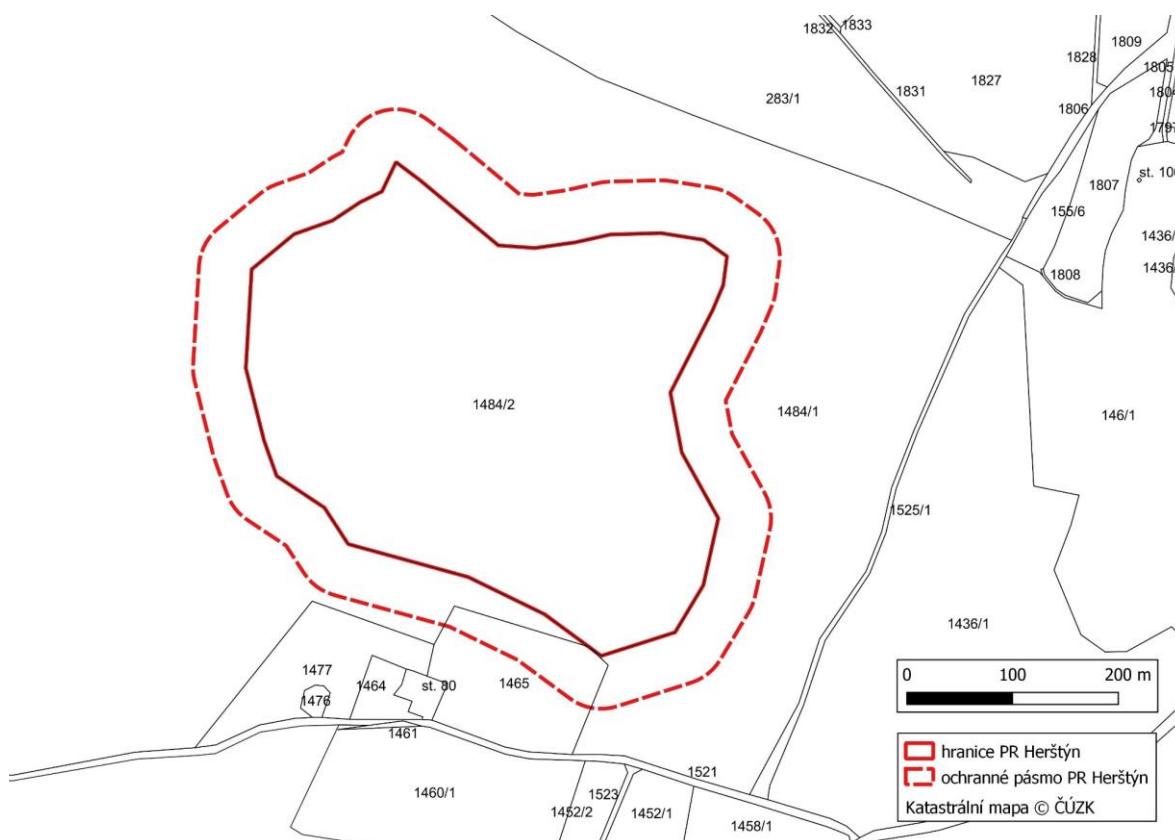
Zastoupení dřevin převzato z platného LHP a upraveno na základě terénního šetření dne 29. 9. 2023.

Pozn.: pro potřeby popisu porostních skupin (PSK) pro plán péče jsou do horní etáže zahrnuti všichni jedinci patřící do ní svou výškou a průměrem, tj. není primárně určující věk, ale pozice v hlavní porostní vrstvě (v úrovni).

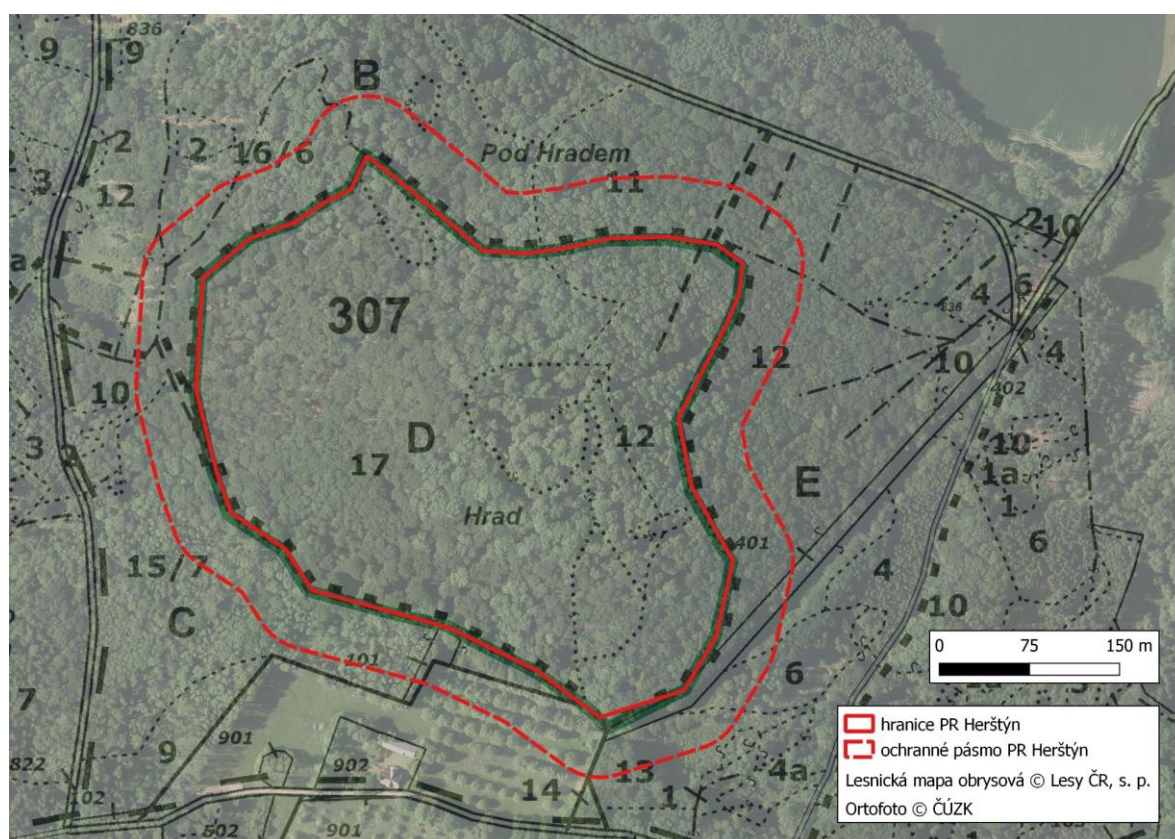
Příloha M1 – Orientační mapa s vyznačením území

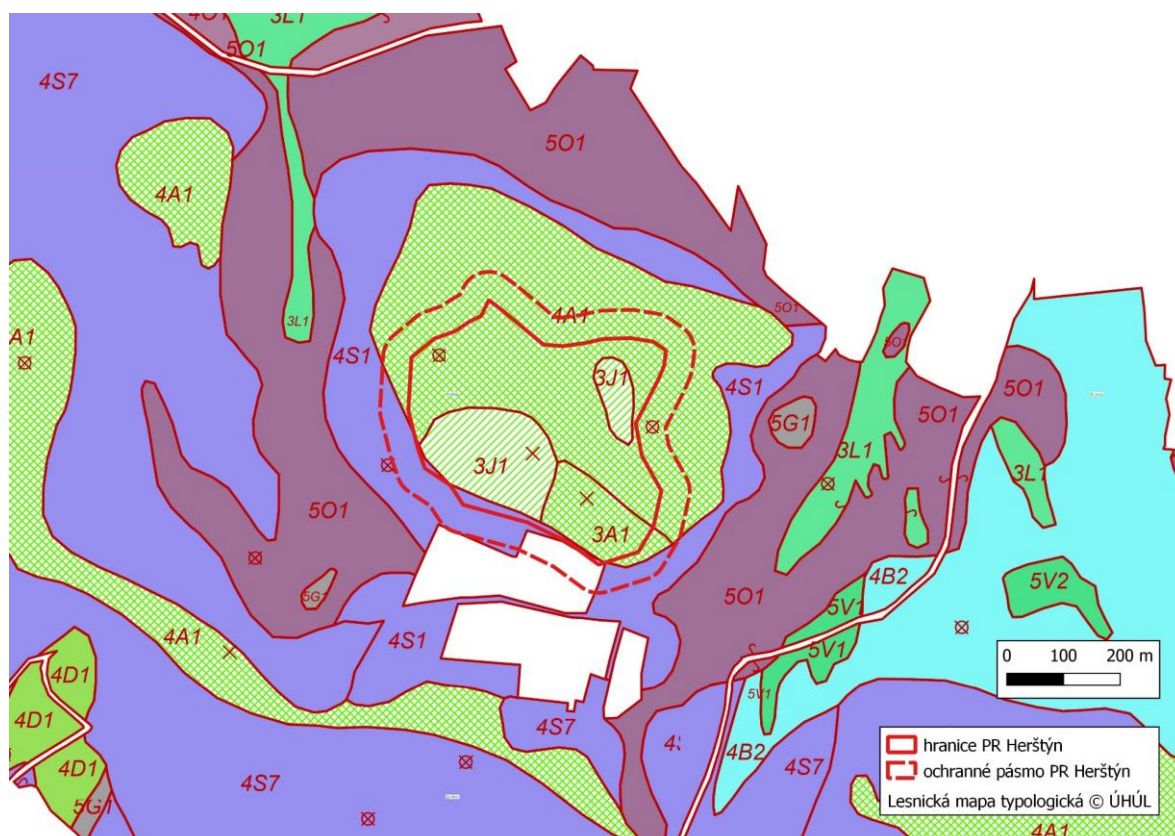
Příloha M2 – Katastrální mapa se zákresem ZCHÚ a jeho ochranného pásma

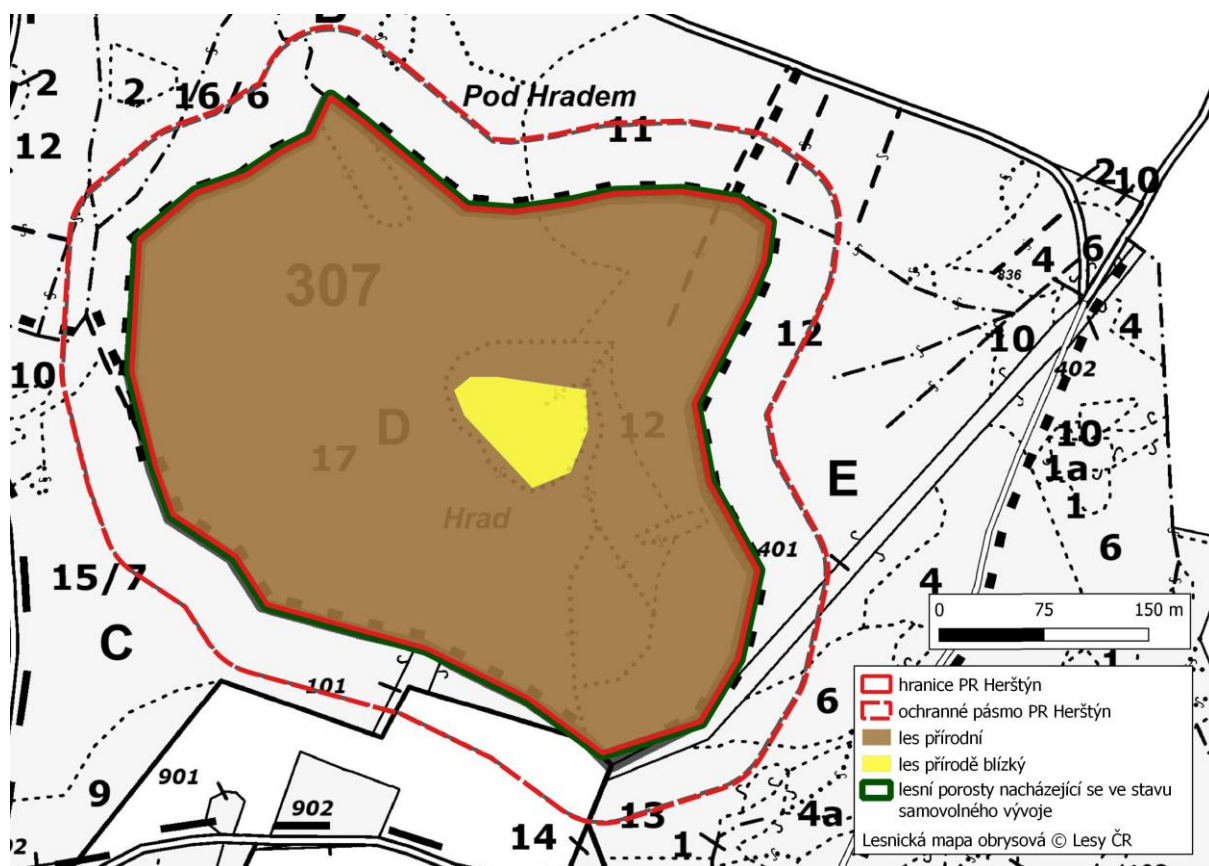
Příloha M3 – Mapa dílčích ploch a objektů

Příloha M4 – Lesnická mapa typologická

Příloha M5 – Mapa stupňů přirozenosti lesních porostů

Příloha F1 – Vybraná fotodokumentace

Foto 1, 2. Suťový les na východním svahu PR s měsíčníci vytrvalou. Mrtvé dřevo je zde velice hojné, v různých stupních rozkladu.

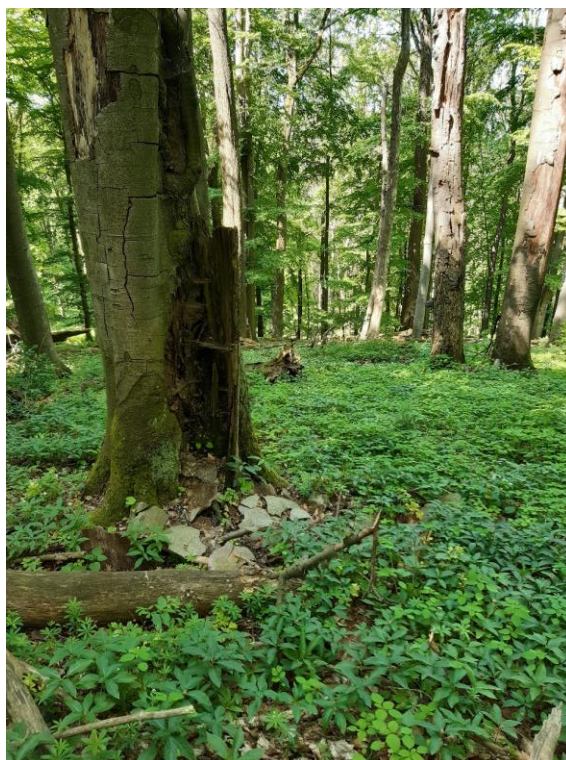

Foto 3, 4. Porosty na pomezí suťových lesů a květnatých bučin s dominantní kapradí samcem a bažankou vytrvalou v bylinném patře.

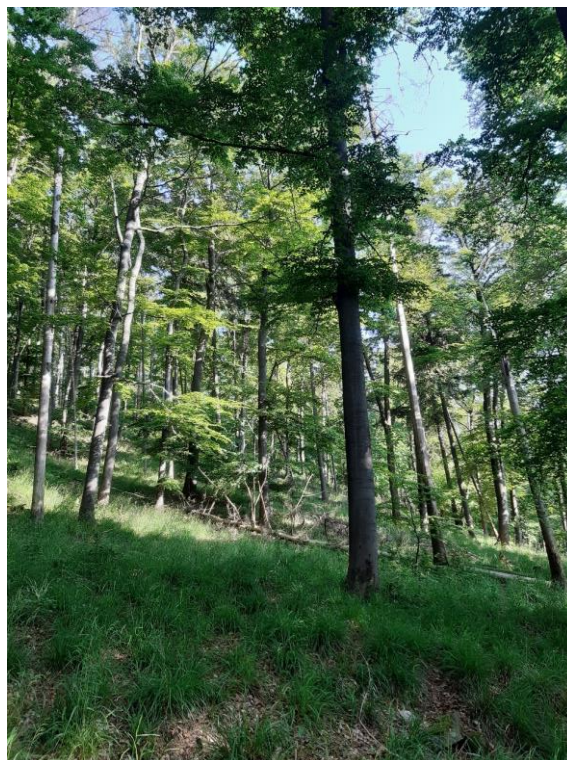
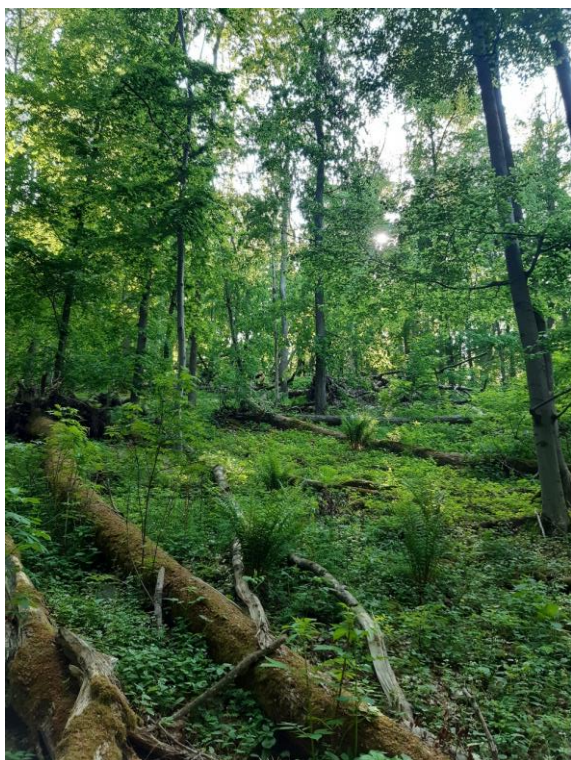

Foto 5, 6, 7, 8. Porosty květnatých bučin, s dominantní košťavou lesní, kapradí samcem, bažankou vytrvalou a netýkavkou nedůtklivou v bylinném patře a s hojným ležícím mrtvým dřevem.

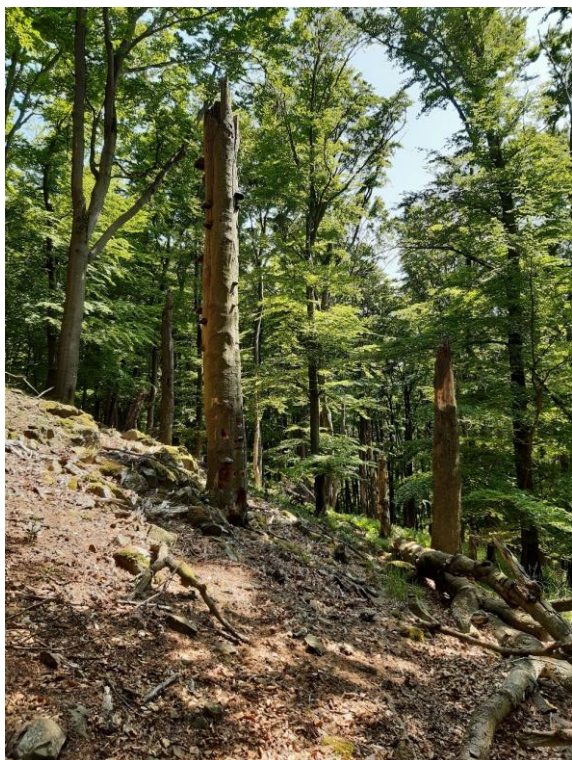

Foto 9, 10. Vlevo téměř holá acidofilní bučina na exponovaném skalním výchozu. Vpravo přechod do květnaté bučiny.

Foto 11, 12. Vlevo bylinné patro suťových lesů (bažanka vytrvalá, svízel vonný, pitulník horský, netýkavka nedůtklivá, áron plamatý, dymnivka dutá). Vpravo bylinné patro květnatých bučin (kostřava lesní, svízel vonný, netýkavka nedůtklivá, hrachor jarní).